

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 listopada 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił wysokość kapitału początkowego wnioskodawcy W. S. na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 139 321,49 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego określono na 121,22%. / decyzja w aktach ZUS/

Decyzją z dnia 9 listopada 2018 roku organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jako przyczynę wskazano brak wykazania 15 letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych przez wnioskodawcę. Organ rentowy przyjął, że wnioskodawca wykazał łącznie 11 lat 10 miesięcy i 4 dni zatrudnienia w warunkach szczególnych. Nie zaliczono okresów pracy od dnia :

-27.11.1974 do 31.12.1974 w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. z uwagi na brak angażu za ten okres;

- 1.10.1988 do 31.08.1993 i od 1.10.1993 do 31.10.1993 na stanowisku kierownika budowy w (...) S.A. gdyż pracownicy wyższego szczebla kierowniczego mają wydzielone pomieszczenie do pracy a ich zakres obowiązków wykraczał poza osobiste dozоровanie czy kontrolę robotniczych stanowisk pracy. Na stanowisku kierowniczym są wykonywane również czynności administracyjno biurowe i nie ma stałej pracy w warunkach szczególnych. / decyzja w aktach ZUS/.

W dniu 27 grudnia 2018 roku wnioskodawca reprezentowany przez pełnomocnika odwołał się od powyższych decyzji. W uzasadnieniu podniesiono, że w trakcie zatrudnienia w (...) S.A. wnioskodawca zajmował się dozоровaniem pracowników pracujących bezpośrednio w warunkach szczególnych jako kierownik budowy przemysłowych instalacji chłodniczych i przy ich remontach. / odwołanie k- 3-9/.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie i łączne rozpoznanie odwołań od obu decyzji. W uzasadnieniu podniesiono argumentację jak w zaskarżonych decyzjach. Organ wskazał, że bezpośredni nadzór nad pracownikami w S.A. (...) pełnili mistrzowie natomiast wnioskodawca był kierownikiem budowy, co powodowało konieczność wykonywania przez niego szeregu czynności administracyjnych. Jeżeli nawet wnioskodawca osobiście nadzorował pracę osób zatrudnionych w warunkach szczególnych to nie robił tego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy /odpowiedź na odwołanie k- 12-12 odw/.

Postanowieniem z dnia 22 stycznia 2019 roku Sąd połączył obie sprawy do wspólnego rozpoznania na podstawie art. 219 k.p.c./ postanowienie k- 15 akt VIIIU 102/19/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca urodził się (...). Wnioskodawca ukończył studia wyższe na Politechnice (...), na kierunku maszyny przemysłu spożywczego. Specjalizował się w maszynach chłodniczych / niesporne./

W okresie od dnia 27 listopada 1974 roku do dnia 31 lipca 1979 roku wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. . W okresie od dnia 27 listopada 1974 roku do dnia 31 grudnia 1974 roku wnioskodawca pracował na stanowisku pomocnika maszynisty chłodniczego ze stawką 11 zł za godzinę i premią przyznawaną według zasad premiowania. W dniu 31 grudnia 1974 roku stawkę zaszeregowania zmieniono na 11,50 zł i premią według obowiązujących zasad premiowania od dnia 1 stycznia 1975 roku / umowa o pracę w aktach osobowych , angażu , zakres obowiązków/.

W okresie od dnia 1 października 1988 roku do dnia 31 października 1993 roku był zatrudniony w (...) S.A. we W. na stanowisku kierownika budowy w (...) W.. Wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatek funkcyjny w wysokości 10% oraz premię regulaminową / świadectwo pracy w aktach ZUS/. Powyższy zakład wydał wnioskodawcy świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych w dacie rozwiązania stosunku pracy , w którym wskazano, że od dnia 1 października 1988 roku do dnia 31 października 1993 roku wnioskodawca stale i w

pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych jako bezpośredni nadzór inżyniersko-techniczny na budowach przy montażu na powietrzu na stanowisku kierownika budowy wymienionym w wykazie A dziale XIV poz. 24 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. M.B. i (...) nr 3 poz. 6)/ świadectwo w aktach ZUS/. W latach 1990 – 1993 powyższy zakład nie wypłacał wnioskodawcy dodatku z tytułu pracy w warunkach szczególnych/ oryginały kart wynagrodzeń koperta k-41/.

W Spółce Akcyjnej (...) we W. przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca pracował na stanowisku kierownika budowy. Jako kierownik budowy prowadził jednocześnie kilka budów. Praca wnioskodawcy polegała na organizowaniu budów i zabezpieczeniu materiałowym. Pracę wnioskodawca wykonywał w Kierownictwie Grupy (...) w W.. Jako kierownik budowy wnioskodawca faksem lub telefonicznie wysyłał zamówienia z budów do magazynu w W.. Na koniec miesiąca wnioskodawca podpisywał dokumenty. Na budowach nie było zaplecza kontenerowego. Zakład, w którym trwały prace wypożyczał pomieszczenia dla potrzeb (...). Wnioskodawca wypełniał druki zamówień jak i prowadził dzienniki budowy. W dzienniku wpisywane były planowane oraz wykonywane czynności na budowach. Prowadzenie dziennika budowy zajmowało około półtorej godziny dziennie, każdego dnia lub dłuższą ilość czasu w zależności od budowy. Była również prowadzona dokumentacja techniczna budowy. Wnioskodawca omawiał zakres prac i wszystkie wykonywane czynności z brygadziwą, z nim też była ustalana kolejność prac. Wnioskodawcy podlegali brygadziści i brygady na wszystkich prowadzonych przez niego budowach. Wnioskodawca był obecny przy wszystkich pracach niebezpiecznych jak demontaż instalacji chłodniczej czy jej rozruch i napełnianie amoniakiem. W trakcie trwania budowy czy remontu wnioskodawca w razie potrzeby zajmował się wysyłaniem kolejnych zamówień w zależności od potrzeb. Wnioskodawca starał się każdego dnia być na innej budowie, zazwyczaj prowadził równolegle 2-3 budowy. W trakcie trwania rozruchu był obecny przy napełnianiu instalacji przez 72 godziny. / zeznania wnioskodawcy 00;43;06 w zw z 00;02;34 CD k-53, zeznania świadka J. K. 00,29;24 CD k- 53/

Na budowach wnioskodawca sprawdzał listy obecności. Na części budów wnioskodawca korzystał z przydzielonego mu pomieszczenia a na części pomieszczenie dzielił z pracownikami. Zdarzało się, że wnioskodawca osobiście jeździł po części jak była taka potrzeba na budowie. Zawsze był obecny przy rozruchu instalacji, to był finał prowadzonej budowy. / zeznania świadka J. K. 00,29;24 CD k- 53/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie opierając się na zeznaniach wnioskodawcy oraz świadka J. klatki jak i dokumentach załączonych do akt sprawy, w tym do akt ZUS. Podnieść należy, że w zasobach archiwalnych nie zachowały się pełne akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w S.A. (...) we W. a jedynie oryginały kart wynagrodzeń z trzech kolejnych lat zatrudnienia. Wnioskodawca już w organie rentowym przedłożył świadectwo pracy z tamtego okresu zatrudnienia i świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, którego prawidłowość zakwestionował organ rentowy. Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy w zakresie wykonywanych przez niego czynności na stanowisku kierownika budowy. W tym samym zakresie Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka K.. Zeznania świadka i wnioskodawcy w tym zakresie są zbieżne i wzajemnie się potwierdzają. Sąd odmówił jednak im wiarygodności w zakresie twierdzeń, że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia, w pełnym wymiarze czasu pracy, zajmował się dozorem pracowników wykonujących prace w warunkach szczególnych i sam uczestniczył w ich prowadzeniu. Podnieść należy, że w tym zakresie już zeznania wnioskodawcy i świadka przeczą tym twierdzeniom. Zeznania w tym zakresie nie są konsekwentne i wzajemnie się wykluczają. Podnieść należy, że wnioskodawca jako kierownik budowy przede wszystkim był zobowiązany do prowadzenia wszelkiej dokumentacji technicznej. Wynika to z samego charakteru stanowiska kierownika budowy i obowiązków wynikających z Prawa Budowlanego. Wnioskodawca prowadził jednocześnie kilka budów (2-3) i na bieżąco musiał uzupełniać dziennik budowy. Potwierdza to zarówno wnioskodawca jak i świadek. W tym miejscu jednak wskazać należy, że czynności te trwały co najmniej przez 1,5 godziny dziennie jeżeli nie więcej, w zależności od charakteru budowy o czym zeznał świadek. Ponadto wnioskodawca jak sam przyznał wykonywał inne czynności administracyjne np. zajmował się składaniem zamówień. Z zeznań świadka wynika też, że sprawdzał

listy obecności. Z zeznań wnioskodawcy i świadka wynika, że wnioskodawca na poszczególnych budowach nadzorował brygadzystów zaś ci minęli do zarządzania poszczególne brygady. W ocenie Sądu niewiarygodne są twierdzenia wnioskodawcy, że cały czas sprawował nadzór nad pracownikami pracującymi w warunkach szczególnych .

Podkreślić w tym miejscu należy, że wnioskodawca nie przedstawił żadnych przekonujących dowodów na potwierdzenie swoich twierdzeń o permanentnym sprawowaniu nadzoru nad pracownikami pracującymi w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w (...) S.A. we W., ograniczając się wyłącznie do przedstawienia swoich twierdzeń i zeznań świadka K.. W ocenie Sądu twierdzenia wnioskodawcy w tym zakresie pozostają nieudowodnione a w świetle zeznań samego wnioskodawcy i świadka wątpliwości organu rentowego co do rzetelności świadectwa pracy w warunkach szczególnych w ocenie Sadu są uzasadnione.

Dokumentacja osobowa załączona do akt dotycząca okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. nie budziła żadnych zastrzeżeń stron jak i Sądu.

Sąd zważył co następuje :

Odwołania wnioskodawcy nie są zasadne i podlegają oddaleniu.

Wnioskodawca niezasadnie domaga doliczenia rekompensaty do kapitału początkowego . Zgodnie z art. 21 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2017 r. , poz. 664) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. W ocenie Sądu orzekającego wnioskodawca nie legitymuje się 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych a organ rentowy zasadnie zakwestionował świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wydane przez (...) S.A. we W.

Stosownie do treści ust. 2 tego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art. 23 ust.1 i 2 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (zob. np. M. Zieleniecki, Komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX/el. 2017; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.03.2016 r., III AUa 1899/15, LEX 2044406).

Przepisy art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty, tj.:

- 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej,
- 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Przesłanką negatywną zawartą w art.21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych jest nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Skoro zgodnie z art.23 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy

ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Analiza układu warunkującego prawo do emerytury pomostowej prowadzi do wniosku, że świadczenie to przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale nie nabyli prawa do emerytury pomostowej z powodu nieuznania ich pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że odwołujący się nie nabył prawa do emerytury pomostowej, ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Stosownie natomiast do treści art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2017 r. , poz. 1383) za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepis art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.).

Z §1 cytowanego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Przepis § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W niniejszym postępowaniu wnioskodawca domagał się ustalenia, że w okresie zatrudnienia od 27.11.1974 do 31.12.1974 w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. oraz w okresie od dnia 1.10.1988 do 31.08.1993 i od 1.10.1993 do 31.10.1993 na stanowisku kierownika budowy w (...) S.A we W. w r stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania rekompensaty.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji.

Natomiast rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. 2011. 237.1412) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia.

W myśl § 21-23 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury

z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 25 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy. W rozpoznawanej sprawie organ rentowy odmówił zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 27.11.1974 do 31.12.1974 w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. z uwagi na brak angażu za ten okres oraz od dnia 1.10.1988 do 31.08.1993 i od 1.10.1993 do 31.10.1993 na stanowisku kierownika budowy w (...) S.A we W., z uwagi na charakter stanowiska kierownika budowy, pomimo przedłożenia stosownego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Dla rozstrzygnięcia spornej kwestii zasadnym stało się zatem ustalenie, czy praca wykonywana przez wnioskodawcę w (...) S.A. we W. w powyższym okresie była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, o jakich mowa w cytowanych wyżej przepisach.

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10). Jak wynika z ustaleń Sądu zastrzeżenia organu rentowego okazały się zasadne. W spornym okresie czasu, na stanowisku kierownika budowy wnioskodawca nie wykonywał stale, w pełnym wymiarze czasu pracy, pracy w warunkach szczególnych polegającej na dozorze pracowników wykonujących bezpośrednio pracę w takich warunkach. Nie można mówić bowiem o pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale, w pełnym wymiarze czasu pracy w świetle ustaleń Sądu, że wnioskodawca miał powierzone również inne zadania o charakterze administracyjno biurowym. Przede wszystkim do zadań wnioskodawcy należało prowadzenie dzienników budowy i dokumentacji technicznej jak też składanie zamówień na niezbędny sprzęt i materiały. Niekiedy wiązało się to z koniecznością ich osobistego dowiezienia. Wnioskodawca ponadto zajmował się prowadzeniem list obecności i uzgadnianiem z brygadzystami harmonogramu i kolejności robót. Nie może umknąć uwadze również okoliczność, że wnioskodawca zajmował się jednocześnie kilkoma budami co świadczy o tym, że nie był na placu budowy potrzebny codziennie, przez cały dzień pracy. Ponadto podnieść należy, że zarówno wnioskodawca jak i świadek wskazali, że wnioskodawca zawsze nadzorował prace niebezpieczne jak spuszczenie amoniaku z instalacji a po wykonanej budowie czy remoncie ponownym jej napełnianiu amoniakiem. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że te procesy co do zasady mają miejsce przy rozpoczęciu jak i po zakończeniu budowy natomiast nie mają charakteru permanentnego. A zatem nadzór nad ich przebiegiem z racji samego ich charakteru nie mógł trwać przez cały czas trwania budowy. W ocenie Sądu wnioskodawca umniejsza ilość czasu jaki faktycznie poświęcał na czynności administracyjno biurowe. Nie mniej jednak z samego charakteru stanowiska jakie zajmował do jego obowiązków przede wszystkim należało prowadzenie dziennika budowy i zajmowanie się dokumentacją techniczną. Niewątpliwie na prowadzonych budowach wnioskodawca z racji posiadanych kwalifikacji i umiejętności mógł sprawować jako kierownik nadzór nad przebiegiem całej budowy ale nie sposób dać wiarę, że te czynności zajmowały cały jego czas pracy codziennie.

W zakresie zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od 27 listopada 1974 roku do 31 grudnia 1974 roku w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. należy wskazać, że w aktach osobowych z powyższego zakładu, załączonych do akt sprawy w oryginale znajduje się angaż wnioskodawcy potwierdzający zatrudnienie w powyższym okresie na stanowisku pomocnika maszynisty chłodniczego. Dokument ten nie był przedłożony przed organem rentowym. A zatem w tym okresie wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych na stanowisku pomocnika maszynisty chłodniczego, wymienionym w wykazie A dział X poz. 7 pkt 4 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988r w sprawie stanowisk pracy na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Urz (...) nr 2 poz. 4 z 1988r)

